

Vec C-39/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

27. január 2020

Vnútroštátny súd:

Hoge Raad der Nederlanden

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

24. január 2020

Navrhovateľ v konaní o kasačnej sťažnosti:

Staatssecretaris van Financiën

Odporkyňa v konaní o kasačnej sťažnosti:

Jumbocarry Trading GmbH

Predmet konania vo veci samej

Konanie vo veci samej sa týka sporu medzi Staatssecretaris van Financiën (štátny tajomník financií, Holandsko; ďalej len „štátny tajomník“) a spoločnosťou Jumbocarry Trading GmbH (ďalej len „Jumbocarry Trading“), ktorého predmetom je výzva na zaplatenie cla doručená spoločnosti Jumbocarry Trading.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania založený na článku 267 ZFEÚ sa týka premlčania colného dlhu. Konkrétne ide o to, či ustanovenia týkajúce sa pozastavenia lehoty, v ktorej sa premlčí colný dlh, možno uplatniť na colný dlh, ktorý vznikol pred okamihom nadobudnutia účinnosti týchto ustanovení, ale v tomto okamihu ešte nebol premlčaný.

Prejudiciálne otázky

1. Uplatnia sa článok 103 ods. 3 písm. b) a článok 124 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie, na colný dlh, ktorý vznikol pred 1. májom 2016 a k tomuto dňu ešte nebol premlčaný?
2. V prípade, ak je odpoveď na prvú otázku kladná, bráni zásada právnej istoty alebo zásada ochrany legitímnej dôvery uplatneniu týchto ustanovení?

Uvádzané predpisy práva Únie

- článok 221 ods. 3 nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Spoločenstva (Ú. v. ES L 302, 1992, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307; ďalej len „Colný kódex Spoločenstva“)
- článok 22 ods. 6, článok 29, článok 103 ods. 1 a 3, článok 124 ods. 1 písm. a) a článok 288 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013 z 9. októbra 2013, ktorým sa ustanovuje Colný kódex Únie (Ú. v. EÚ L 269, 2013, s. 1; ďalej len „Colný kódex Únie“)
- článok 8 ods. 1 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2015/2446 z 28. júla 2015, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013, pokiaľ ide o podrobné pravidlá, ktorými sa bližšie určujú niektoré ustanovenia Colného kódexu Únie (Ú. v. EÚ L 343, 2015, s. 1; ďalej len „delegované nariadenie 2015/2446“)

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Jumbocarry Trading podala 4. júla 2013 colné vyhlásenie týkajúce sa zásielky porcelánu na účely jej prepustenia do voľného obehu. Pritom uviedla ako krajinu pôvodu Bangladéš, a preto bola uplatnená preferenčná colná sadzba vo výške 0 %. Keď sa ukázalo, že osvedčenie o pôvode, ktoré bolo predložené na tento účel, je sfalšované, Inspecteur van de Belastingdienst (inšpektor daňovej správy, Holandsko; ďalej len „inšpektor“) 1. júna 2016 písomne oznámil spoločnosti Jumbocarry Trading, že má v úmysle doručiť clo v štandardnej sadzbe 12 %. V tom istom liste jej poskytol príležitosť vyjadriť svoje stanovisko v lehote 30 dní. Dňa 18. júla 2016 bol predmetný colný dlh, ktorý vznikol 4. júla 2013, oznámený spoločnosti Jumbocarry Trading prostredníctvom výzvy na úhradu.
- 2 V konaní na druhostupňovom súde, Gerechtshof Amsterdam [Odvolací súd v Amsterdame, Holandsko; ďalej len „Gerechtshof (odvolací súd)“], bolo sporné, či colný dlh k 18. júlu 2016 už zanikol.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 3 Gerechtshof (odvolací súd) vychádzal z toho, že článok 124 ods. 1 písm. a) Colného kódexu Únie stanovuje, že colný dlh zaniká, ak už nie je možné oznámiť ho dlžníkovi v súlade s článkom 103 Colného kódexu Únie, t. j. po uplynutí lehoty troch rokov odo dňa, keď vznikol. To by znamenalo, že predmetný colný dlh zanikol už pred 18. júlom 2016. Článok 103 ods. 3 písm. b) Colného kódexu Únie však stanovuje, že plynutie tejto trojročnej lehoty sa pozastaví od okamihu, keď colné orgány oznámili dlžníkovi, že majú v úmysle oznámiť colný dlh, a to na dobu trvania lehoty, počas ktorej má dlžník príležitosť vyjadriť svoje stanovisko. Podľa článku 8 ods. 1 delegovaného nariadenia 2015/2446 je táto lehota 30 dní. V prípade uplatnenia článku 103 ods. 3 písm. b) by teda predmetný colný dlh k 18. júlu 2016 ešte nebol premlčaný.
- 4 V prípade, akým je prejednávaný prípad, však podľa názoru Gerechtshof (odvolací súd) zásada právnej istoty a zásada ochrany legitímnej dôvery, ktoré platia v práve Únie, bránia uplatneniu vyššie uvedených ustanovení. Pre spoločnosť Jumbocarry Trading – vzhľadom na dátum uverejnenia Colného kódexu Únie (10. októbra 2013) – v okamihu vzniku colného dlhu (4. júla 2013) nebolo jasné a predvídateľné, že voči nej možno uplatniť pozastavenie premlčacej lehoty na dobu 30 dní. Preto treba podľa názoru Gerechtshof (odvolací súd) na základe Colného kódexu Spoločenstva (ktorý predchádzal Colnému kódexu Únie) preskúmať, či bol colný dlh včas oznámený spoločnosti Jumbocarry Trading. Článok 221 ods. 3 Colného kódexu Spoločenstva tiež stanovoval trojročnú premlčaciu lehotu, ale nestanovoval jej pozastavenie. Z tohto dôvodu Gerechtshof (odvolací súd) rozhodol, že colný dlh k 18. júlu 2016 už zanikol z dôvodu premlčania.

- 5 Následne podal štátny tajomník kasačnú sťažnosť na Hoge Raad (Najvyšší súd, Holandsko). Táto sťažnosť smeruje proti vyššie uvedeným konštatovaniam Gerechtshof (odvolací súd).

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 6 Pri určovaní časovej pôsobnosti nového ustanovenia treba podľa judikatúry Súdneho dvora rozlišovať procesné pravidlá a hmotnoprávne predpisy. Procesné pravidlá sa všeobecne uplatňujú od dátumu, keď nadobudnú účinnosť, na rozdiel od hmotnoprávnych predpisov, ktoré sa spravidla vykladajú tak, že sa vzťahujú na skutočnosti existujúce pred nadobudnutím ich účinnosti len v rozsahu, v akom z ich znenia, cieľa a štruktúry vyplýva, že sa im má takýto účinok priznať. Okrem toho platí, že nová právna norma sa uplatní od nadobudnutia účinnosti aktu, ktorým sa táto norma zavádza, a že hoci sa neuplatní na právne situácie, ktoré vznikli a definitívne prebehli pred týmto nadobudnutím účinnosti, uplatní sa bezprostredne na budúce účinky situácie vzniknutej za účinnosti skoršieho predpisu, ako aj na nové právne situácie. Predpisy, ktoré sú relevantné v prejednávacom prípade, platia podľa článku 288 ods. 2 Colného kódexu Únie od 1. mája 2016.
- 7 Z judikatúry Súdneho dvora sa nedá bez dôvodných pochybností vyvodiť, či sa má ustanovenie, ktoré – tak ako článok 103 ods. 3 Colného kódexu Únie – stanovuje pozastavenie premlčacej lehoty, považovať za hmotnoprávny predpis.
- 8 Súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci Molenbergnatie (C-201/04, EU:C:2006:136, bod 41) v súvislosti s uplatniteľnosťou ustanovení v tom čase nového Colného kódexu Spoločenstva uviedol, že na skutkové okolnosti colného dlhu, ktoré nastali pred nadobudnutím účinnosti Colného kódexu Spoločenstva, sa majú uplatniť na jednej strane hmotnoprávne ustanovenia skoršieho právneho predpisu a na druhej strane procesné ustanovenia Colného kódexu Spoločenstva. Za týchto okolností teda Súdny dvor v súvislosti s článkom 221 ods. 3 Colného kódexu Spoločenstva v znení z 1. januára 1994 rozhodol:
- „Pretože po uplynutí lehoty stanovenej článkom 221 ods. 3 colného kódexu nastáva preklúzia dlhu a v dôsledku toho dlh zaniká, toto ustanovenie je hmotnoprávnym predpisom.“
- 9 Pokiaľ trojročná lehota na vybratie colného dlhu podľa ustanovení Colného kódexu Spoločenstva k 1. máju 2016 uplynula, z rozsudku Molenbergnatie možno vyvodiť, že dotknutý dlžník nadobudol definitívne právne postavenie, na ktoré nemožno uplatniť nijaké nové právne predpisy. V prejednávacom prípade však colný dlh spoločnosti Jumbocarry Trading k 1. máju 2016 ešte nebol premlčaný. V tomto smere sa situácia spoločnosti Jumbocarry Trading odlišuje od situácie, ktorej sa týka bod 41 rozsudku Molenbergnatie.
- 10 Na jednej strane by sa dalo tvrdiť, že pozastavenie premlčacej lehoty týkajúcej sa colného dlhu bráni tomu, aby tento dlh definitívne zanikol. Z tohto hľadiska treba

samotné pravidlo premlčania, premlčaciu lehotu a stanovené prípady pozastavenia tejto lehoty považovať za jednotný celok právnych predpisov. To by znamenalo, že Jumbocarry Trading nadobudla 4. júla 2013 definitívne právne postavenie, pokiaľ ide o súvisiace pravidlá premlčania stanovené v Colnom kódexe Spoločenstva, takže na ňu nemožno uplatniť článok 103 ani článok 124 ods. 1 Colného kódexu Únie, pokiaľ obsahujú odchylné právne predpisy. V takom prípade by bolo irelevantné, že colný dlh spoločnosti Jumbocarry Trading k 1. máju 2016 ešte nebol premlčaný.

- 11 Na druhej strane by sa dalo tvrdiť, že predpis, ktorý upravuje len uplynutie lehoty, treba odlíšiť od predpisov, ktoré stanovujú, že uplynutie tejto lehoty závisí od určitého procesného úkonu počas konania o dodatočnom výbere cla. V prejednávanom prípade teda uplynutiu lehoty bráni povinnosť vypočítať dlžníka pred oznámením colného dlhu, ktorá je stanovená v článku 22 ods. 6 Colného kódexu Únie. Táto prekážka, ktorá je spôsobená uskutočnením procesného úkonu (vypočítaním spoločnosti Jumbocarry Trading), sa v takom prípade môže považovať za procesné pravidlo, ktoré je nerozlučne spojené s článkom 22 ods. 6 Colného kódexu Únie. Keďže procesné pravidlá sa uplatňujú od dátumu, keď nadobudnú účinnosť, znamenalo by to, že článok 124 ods. 1 písm. a) a článok 103 Colného kódexu Únie by sa mali okamžite uplatniť v rámci konania o dodatočnom výbere colného dlhu, ktorý vznikol počas platnosti Colného kódexu Spoločenstva, začatého 1. mája 2016 alebo neskôr.
- 12 So zreteľom na vyššie uvedené úvahy nemožno z článku 124 ods. 1 písm. a) a článku 103 ods. 3 Colného kódexu Únie bez ďalšieho vyvodiť, či sa tieto ustanovenia vzhľadom na ich povahu uplatnia od 1. mája 2016 na zamýšľaný dodatočný výber colného dlhu, ktorý vznikol počas platnosti Colného kódexu Spoločenstva a k 1. máju 2016 podľa tohto colného kódexu ešte nezanikol z dôvodu premlčania. Preto kladie Hoge Raad (Najvyšší súd) Súdnemu dvoru prvú prejudiciálnu otázku.
- 13 Pokiaľ je odpoveď na prvú otázku kladná, zostáva otázka, či je správny názor Gerechthof (odvolací súd), podľa ktorého uplatnenie relevantných ustanovení Colného kódexu Únie odporuje zásade právnej istoty a zásade ochrany legitímnej dôvery, ktoré platia v práve Únie, a preto tieto ustanovenia nemožno uplatniť voči spoločnosti Jumbocarry Trading.
- 14 Na podporu tohto názoru možno uviesť, že v okamihu vzniku colného dlhu nebolo jasné a predvídateľné, že colné predpisy o dodatočnom výbere a premlčaní budú zmenené v tom zmysle, že dôjde k právnemu zakotveniu práva na vypočítanie pred každým dodatočným výberom zo strany colných orgánov a bude s ním spojený následok, že premlčacia lehota je počas obdobia stanoveného v článku 8 ods. 1 delegovaného nariadenia 2015/2446 pozastavená.
- 15 Dalo by sa však tiež tvrdiť, že dlžník v okamihu uskutočnenia colného vyhlásenia nemôže vychádzať z toho, že procesné predpisy nebudú zmenené. Pri zmene procesného predpisu musel normotvorca Únie zvážiť jednak záujem Únie,

ktorému slúži toto opatrenie, a jednak záujem dotknutých osôb na tom, aby nedošlo k zhoršeniu ich právneho postavenia. Preskúmanie tohto zváženia, ktoré vykonal normotvorca Únie, neprináleží vnútroštátnym súdom, ale spadá do pôsobnosti Súdneho dvora. Pritom je potrebné objasniť, či normotvorca Únie mohol spojiť s novým ustanovením, podľa ktorého dlžník pred každým dodatočným výberom colného dlhu dostane príležitosť, aby do 30 dní predložil svoje stanovisko, pozastavenie premlčacej lehoty počas tohto obdobia. Keďže právne postavenie dlžníka je v tomto prípade posilnené zavedením práva na predloženie stanoviska v lehote 30 dní, ktoré sa uplatní za každých okolností, podľa názoru Hoge Raad (Najvyšší súd) nemožno tvrdiť, že pozastavenie premlčacej lehoty na tú istú dobu má za následok také zhoršenie tohto právneho postavenia, že nemožno uplatniť článok 103 ods. 3 Colného kódexu Únie. Keďže však v tejto súvislosti existujú pochybnosti, Hoge Raad (Najvyšší súd) kladie druhú prejudiciálnu otázku.